

WYSTAWA KU CZCI SYBIRAKÓW

14 kwietnia 2013 r. w Gimnazjum w Nowych Piekutach odbyła się uroczystość odsłonięcia ekspozycji poświęconej patronowi szkoły – Sybirakom. Po okresie żmudnych prac badawczych, odbyciu wielu spotkań ze świadkami historii, przedyskutowaniu sposobów prezentacji nielicznych pamiątek posiadanych przez zesłańców powstała wystawa, która nie tylko jest oglądana przez gości, rodziców, młodzież gimnazjalną, ale odgrywa także doniosłą rolę w procesie dydaktyczno-wychowawczym.

Mottem ekspozycji jest tekst: „Ich winą była polskość, grzechem – wierność Polsce, bronią ostatnią – godność”. Uwagę zwracają: wizerunek Matki Bożej Sybiraków z Grodzca, wyrastające ze skał trzy brzożowe krzyże przepasane biało-czerwoną wstęgą, symbolizujące cierpienia zesłańców i wyrażające hołd tym, którzy zmarli na nieludzkiej ziemi, obraz świętego Rafała Kalinowskiego – patrona Sybiraków, mapa z obszarami ZSRR, na które byli deportowani nasi rodacy. Zawieszono też 8 reprodukcji obrazów Dymitra Grozdewa pod wspólnym tytułem „Golgota Wschodu Polskich Zesłańców”.

Istotnym elementem wystawy jest tablica z wykazem mieszkańców gminy Nowe Piekuty wywiezionych na Sybir w latach 1940 – 1941.

L.P.	NAZWISKO I IMIONA	WIEK W DNIU DEPORTACJI	MIEJSCE ZAMIESZKANIA W DNIU DEPORTACJI
1.	Borowscy Helena	44	Łopienie Szelaży
2.	Anna	18	
3.	Marianna	18	
4.	Kazimiera	16	
5.	Stanisław	13	
6.	Józef	10	
7.	Brzózko Stefania	49	Łopienie Zyski
8.	Wanda	14	
9.	Kazimierz	12	
10.	Janina	10	
11.	Borowscy Eugenia	26	Łopienie Zyski
12.	Tadeusz	1	
13.	Brzozowski Henryk	24	Łopienie Zyski
14.	Dworakowski Kazimierz	24	Łopienie Zyski
15.	Gąsowscy Władysław	67	Łopienie Zyski
16.	Marianna	36	
17.	Zofia	38	
18.	Kazimierz	38	

19.		Bolesław	33	
20.		Stanisław	1	
21.		Paweł	29	
22.		Józef	27	
23.		Janina	21	
24.		Stanisław	17	
25.		Mieczysława	15	
26.		Władysław	ur. na zesłaniu	
27.	Jabłoński	Eugeniusz	25	Łopienie Zyski
28.	Łapiński	Józef	27	Łopienie Zyski
29.	Łopieński	Józef	40	Łopienie Zyski
30.		Leonard	48	
31.		Mieczysław	22	
32.	Czarnowscy	Franciszka	66	Łopienie Jeże
33.		Tadeusz	11	
34.		Helena	33	
35.		Władysław	40	
36.		Agnieszka	33	
37.	Gołębiewski	Ignacy	27	Łopienie Jeże
38.	Piekutowska	Helena	71	Łopienie Jeże
39.	Perkowski	Stanisław	18	Łopienie Jeże
40.	Puchalscy	Adolf	60	Łopienie Jeże
41.		Wiktor	65	
42.		Zofia	33	
43.		Stanisław	23	
44.	Cebula	Irena	32	Nowe Piekuty
45.		Henryka	12	
46.	Pierzchało	Paweł	78	Nowe Piekuty
47.		Eugenia	20	
48.		Danuta	2	
49.	Kropiewnicka	Stanisława	60	Nowe Piekuty
50.	Paczyńska	Helena	23	Nowe Piekuty
51.		Jolanta	2	
52.	Podrygalska	?	60	Nowe Piekuty
53.	Świdarska	Leokadia	30	Nowe Piekuty
54.		Zofia	5	
55.	Wyszyńscy	Oktawia	40	Nowe Piekuty
56.		Józef	15	
57.		Janina	14	
58.		Tadeusz	11	
59.	Niemyjscy	Ignacy	71	Kostrzy Noski
60.		Antonina	67	
61.		Jan	41	
62.		Anna	26	
63.		Stanisław	24	
64.		Marianna	22	
65.		Henryk	6	
66.		Mieczysław	2 miesiące	
67.	Wyszyńscy	Antoni	70	Kostrzy Noski
68.		Antonina	67	

69.		Eugenia	28	
70.		Tadeusz	5	
71.		Teresa	4	
72.	Sienicki	Kazimierz	27	Kostrzy Noski
73.	Kostro	Jan	55	Krasowo Wólka
74.		Józef	53	
75.		Marianna	52	
76.		Włodzimierz	11	
77.		Zofia	8	
78.		Aniela	26	
79.	Krassowscy	Tomasz	74	Krasowo Wólka
80.		Janina	54	
81.		Jan	38	
82.	Kamińscy	Lucjan	70	Krasowo Wólka
83.		Witold	14	
84.	Kamińska	?	60	
85.	Piętka	Maria	68	Krasowo Wólka
86.	Kostro	Czesław	26	Skłody Przyrusy
87.		Józefa	65	
88.		Franciszek	75	
89.	Szyborski	Józef	25	Skłody Borowe
90.	Wyszyńscy	Tadeusz	9	Rzepki Nowe
91.		Kazimierz	54	
92.		Rozalia	50	
93.		Stanisław	21	
94.		Kazimierz	17	
95.		Mieczysław	13	
96.		Leokadia	19	
97.		Amelia	20	
98.	Majewscy	Henryk	49	Piekuty Urbany
99.		Wiktoria	47	
100.		Kazimierz	17	
101.		Janina	12	
102.		Jan	5	
103.	Leszczyńscy	Józef	56	Krasowo Siodmaki
104.		Konstanty	24	
105.		Józef	32	
106.		Walenty	30	
107.	Piekutowscy	Franciszek	49	Krasowo Siodmaki
108.		Marianna	46	
109.		Anna	26	
110.		Aniela	19	
111.		Stanisław	17	
112.	Kamińska	Aleksandra	49	Markowo Wólka
113.	Kamińska	?	19	
114.	Wyszyńscy	Władysław	55	Krasowo Częstki
115.		Rozalia	52	
116.	Sutkowska	Marianna	35	Krasowo Częstki
117.	Kozłowscy	Romuald	39	Jośki
118.		Anna	37	

119.		Tadeusz	9	
120.		Eugeniusz	7	
121.		Jerzy	6	
122.		Irena	3	
123.	Płońska	Jadwiga?	29	Jabłoń Piotrowce
124.	Płońska	?	5	
125.	Płońska	?	3?	
126.	Roszkowska	Henryka (zesłana wraz z dziadkiem, babcią, matką, dwiema ciotkami i stryjem)	1	Lubowicz Wielki (aktualnie mieszka w Krasowie Siódmakach)
127.	Łupiński	Mieczysław (zesłany wraz z rodzicami, babcią, stryjem, czworgiem rodzeństwa)	6	Jabłoń Samsony (aktualnie mieszka w Jabłoni Kościelnej)

Pamiętki przekazane przez Sybiraków i ich rodziny są eksponowane w gablotach.

Gablota I. *Wiara przodków i modlitwa towarzyszyły pobytowi na nieludzkiej ziemi*: eksponaty przekazane przez wnuków zmarłej sybiraczki Heleny Bruszewskiej (z domu Hryniuk) – drewniany krzyż wykonany na zesłaniu przez Adama Hryniuka, towarzyszące syberyjskiej tułaczce pudełko na drobiazgi, modlitewnik, różaniec, rodzinne fotografie, Krzyż Zesłańców Sybiru Heleny Bruszewskiej.

Gablota II. *Przedmioty używane na zesłaniu wykonane przez sybiraka Mariana Paliwodę*: repliki przedmiotów, których pomysłodawcami, wykonawcami i użytkownikami byli zesłańcy – wykonane z puszek po konserwach kubki, mydelniczka, lampka, druciane łańcuszki, agrafki, prymitywna waga, zeszyt z papieru pakowego.

Gablota III. *Publikacje poświęcone Polskiej Golgocie Wschodu*: przykłady prac historycznych, wspomnień, tomików poetyckich, czasopism, albumów o tematyce sybirackiej.

Gablota IV. *Materiały przekazane przez rodzeństwo Kazimierę Skarzyńską i Józefa Borowskiego*: pocztówka z Tobolska – miejsca pobytu Borowskich na zesłaniu, fotografie współtowarzyszących rodzin oraz chóru Szkoły Polskiej w Tobolsku prowadzonego przez Władysława Ejmonta, pamiątkowy obrazek, jaki otrzymywali zesłańcy od biskupa Józefa Gawliny w 1941 r., rysunki anonimowego sybiraka z Omska.

Gablota V. *Pamiętki sybiraka Kazimierza Majewskiego*: zaświadczenia o deportowaniu rodziny Majewskich, fotografie z lat młodości, kartki żywnościowe z okresu pobytu na zesłaniu.

Gablota VI. *Pamiętki sybiraków Władysława Gąsowskiego i Włodzimierza Kostry*: prośba Bolesława Gąsowskiego do przełożonych w wojsku w sprawie umożliwienia powrotu rodziny z zesłania do Polski, radzieckie świadectwo szkolne Włodzimierza Kostry, pismo ZPP – oddział w Tiumeniu w sprawie pomocy rodzinie Kostrów i umożliwieniu powrotu do ojczyzny, fotografie z lat czterdziestych XX wieku.

Gablota VII. *Pamiętki sybiraków Jerzego Kozłowskiego i Teresy Gierałtowskiej*: pisma Ostropolskiego Komitetu Rejonowego w sprawie powrotu rodziny Kozłowskich do Polski, legitymacja członkowska ZPP, zaświadczenie Polsko-Radzieckiej Komisji Mieszanej do Spraw Ewakuacji w sprawie powrotu rodziny Teresy Wyszyńskiej (obecnie Gierałtowskiej) do ojczyzny.

Gablota VIII. *Pamiętki sybiraczki Henryki Roszkowskiej*: poświadczenie obywatelstwa polskiego, nakaz pracy podczas pobytu na zesłaniu, różne prośby do organów władzy radzieckiej, fotografia z pogrzebu deportowanej Polki.

Gablota IX. *Świadkowie zesań wśród nas*: współczesne fotografie jeszcze żyjących sybiraków związanych z gminą Nowe Piekuty i społecznością Zespołu Szkół w Nowych Piekutach: Kazimierza Brzózki, Władysława Gąsowskiego, Teresy Gierałtowskiej, Włodzimierza Kostry, Jerzego Kozłowskiego, Mieczysława Łupińskiego, Kazimierza Majewskiego, Henryka Niemyjskiego, Aleksandry Pruszyńskiej, Henryki Roszkowskiej, Kazimierza Wyszyńskiego.